

Projectvoorstel 'Samenwerking tussen voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs' (verkorte versie)

In gesprekken met 25 vertegenwoordigers uit het regulier en speciaal onderwijs zijn de kansen en mogelijkheden verkend van:

- het preventief brengen van expertise uit het VSO naar het regulier VO;
- het meer doorplaatsen van leerlingen vanuit het VSO naar het regulier VO;
- symbiose, waarbij leerlingen uit het VSO een deel van de tijd onderwijs volgen in het regulier VO.

In de notitie 'Samenwerking tussen voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs' staan de uitkomsten van deze gesprekken beschreven. Op basis van de bevindingen en aanbevelingen in deze notitie is een projectvoorstel opgesteld, waarin *drie deelprojecten* onderscheiden worden. Het projectvoorstel is juni/juli 2019 besproken in de directeuren-overleggen. Er is voldoende draagvlak om het project op te starten. Landelijk zijn er goede praktijkvoorbeelden beschikbaar.

Het project bestrijkt een *meerjarig traject*, dat begint met een (her)oriëntatie op de toekomst, de positie en de dienstverlening van het voortgezet speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband. Uitgangspunt is dat leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs zich optimaal kunnen ontwikkelen en gelijke kansen en mogelijkheden hebben wat betreft het behalen van een volledig diploma op hun niveau en diversiteit in profielkeuze en (praktijk)vakken. Dit vraagt binnen het samenwerkingsverband om een goede samenwerking tussen het regulier voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. Momenteel zijn het voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs nog veelal gescheiden werelden.

Het project bestaat uit drie deelprojecten:

Deelproject A Preventief brengen van expertise uit het VSO naar het VO

In het nieuwe ondersteuningsplan zet het samenwerkingsverband in op verdere ontwikkeling van de basisondersteuning in het regulier onderwijs en op focus op preventie.

Met dit deelproject beogen we dat vroegtijdig praktijkexpertise uit het voortgezet speciaal onderwijs naar het regulier voortgezet onderwijs gebracht wordt, waardoor de basisondersteuning versterkt wordt en in een aantal gevallen plaatsing in het voortgezet speciaal onderwijs voorkomen kan worden.

Binnen dit deelproject zetten we in het voortgezet onderwijs in op vroeg-signalering, op een goede vraagarticulatie en op korte lijnen met het voortgezet speciaal onderwijs. In het voortgezet speciaal onderwijs steken we in op het overdraagbaar maken van expertise, die vraaggericht en op maat aan het regulier onderwijs aangeboden wordt. We onderzoeken welke expertise nodig is en wat effectieve vormen zijn om leerlingen en medewerkers in het regulier onderwijs te begeleiden en te coachen. We streven na dat Altra, Orion en Kolom hun krachten bundelen om gezamenlijk expertise te ontwikkelen en beschikbaar te stellen.

Door meer samenwerking en kennisdeling met het regulier onderwijs kan het voortgezet speciaal onderwijs haar voordeel doen met de vakinhoudelijke expertise die in het regulier onderwijs aanwezig is.

Deelproject B. Doorplaatsen van leerlingen vanuit het VSO naar regulier VO

In de wet- en regelgeving rondom passend onderwijs is er veel aandacht voor het terug- c.q. doorplaatsen van leerlingen. Het voortgezet speciaal onderwijs wordt nadrukkelijker gezien als schakelonderwijs voor leerlingen die tijdelijk extra ondersteuning nodig hebben. De leerling blijft na het aflopen van de TLV alleen in het speciaal onderwijs op voorwaarde dat het bevoegd gezag van mening is dat een langer verblijf van de leerling in het speciaal onderwijs nodig is en de leerling daarvoor van het samenwerkingsverband opnieuw een TLV ontvangt. De formulering in de wet gaat uit van: 'Ja terugplaatsen, tenzij . . . . .' Het samenwerkingsverband is wettelijk verplicht beleid en een procedure te ontwikkelen voor het terugplaatsen.

in het nieuwe ondersteuningsplan pakken we dit op en is de ambitie om in vier jaar het aantal doorplaatsingen vanuit het voortgezet speciaal onderwijs naar het regulier voortgezet onderwijs te verdubbelen. Doorplaatsen vergroot de kansen op het behalen van een volledig diploma, een brede profielkeuze en het kunnen volgen van (praktijk)vakken die aansluiten bij de talenten en belangstelling van de leerlingen. Daarnaast is de overgang naar een vervolgopleiding minder groot. Een aantal leerlingen blijft aangewezen op voortgezet speciaal onderwijs.

Doorplaatsen begint al bij plaatsing in het voortgezet speciaal onderwijs. Binnen dit deelproject geeft de TAC al bij het verstrekken van een TLV aan of doorplaatsen een reële optie is. Binnen het voortgezet speciaal onderwijs wordt vervolgens doelgericht gewerkt aan het realiseren van een doorplaatsing. Met de leerling en ouders wordt regelmatig geëvalueerd of de leerling op koers zit en toe is aan een doorplaatsing. In 2020 starten pilots waarin leerlingen gevolgd worden die toe zijn aan een doorplaatsing: de keuze van een geschikte school, de voorbereiding op de doorplaatsing, de overdracht en begeleiding vanuit het voortgezet speciaal onderwijs bij de start in het regulier onderwijs. Op basis van de bevindingen wordt een draaiboek samengesteld voor het doorplaatsen van leerlingen en breed uitgezet binnen het samenwerkingsverband. Op kleine schaal vinden al doorplaatsingen plaats. De ervaringen hiermee wordt meegenomen.

Deelproject C Symbiose

Bij symbiose volgen leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs een gedeelte van de tijd (maximaal 60%) onderwijs in het regulier onderwijs. De leerling blijft ingeschreven in het voortgezet speciaal onderwijs. De school voor voortgezet speciaal onderwijs spreekt met de reguliere school af hoe het onderwijs daar bekostigd wordt en welke begeleiding geboden wordt.

Vertegenwoordigers uit het voortgezet speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs hebben aanbevolen om eerst de kansen en mogelijkheden van symbiose binnen het samenwerkingsverband verder te onderzoeken, hierbij zal ook gekeken worden naar de

mogelijkheden van een gezamenlijke huisvesting. Op kleine schaal vindt al symbiose plaats. De ervaringen worden in kaart gebracht. Ook vindt een verkenning van praktijkvoorbeelden elders in het land plaats.

De bevindingen worden in het samenwerkingsverband besproken. Als er instemming is om verder stappen te gaan zetten, wordt vervolgens symbiose in een aantal pilots uitgewerkt en beproefd. Op basis hiervan wordt door het samenwerkingsverband beleid en een procedure voor symbiose opgesteld.

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen
Arjan Clijsen, juli 2019